



**CENA PETRA HVIŽDĚ
UDĚLOVÁNÍ V LETECH 2001 - 2013**

**BILANCE K 55. ROČNÍKU BRNĚNSKÉ
ŠESTNÁCTKY 2014**

**Cenu uděluje Sdružení pro Brněnskou
šestnáctku a alternativní film za finanční
spolupráce Statutárního města Brna**

**Přehled zpracovala Šárka Tryhuková
Aktualizováno v říjnu 2014**



CENA PETRA HVIŽDĚ

je zvláštním oceněním pro film či video mladého tvůrce. Tvůrcem této ceny je akademický sochař Zdeněk Kolářský. O jejím udělení rozhoduje Sdružení pro Brněnskou šestnáctku a amatérský film. Tato cena je tu, aby připomínala nám všem, jak křehký je lidský život a jak tragické je, když předčasně skončí, zejména když je jeho

nositelem tak talentovaná a silná osobnost, jako byl náš dobrý kamarád a blízký spolupracovník, Petr Hvižd' (1963-2000). Nadějný mladý režisér, který natočil řadu krátkých hraných filmů, s nimiž soutěžil na B16.

Na 23. ročníku (v roce 1982) dostal společně s Bronislavem Kusým jedno z vedlejších ocenění - Cenu krajského kulturního střediska pro mladého autora Jihomoravského kraje za film „Poslední pozvání“.

Významný úspěch se dostavil v roce 1985 (26. ročník B16), kdy za film „Stínohra“ získal zlatou medaili a také cenu diváka. V následujícím roce, na 27. ročníku, mu byla udělena opět zlatá medaile za film „Útočiště“, ke zlatu přibyla cena diváka.

Následovalo přijetí na FAMU, kde natočil středometrážní film „Vykladač snů“ (1990). V roce 1994 celovečerní debut film „Řád“.

Pro Českou televizi Brno natočil povídky „Úpis“ a „Třináctou klec“, ale především dokumenty o sv. Vojtěchovi, ale také dokumenty „Možnosti hrdinů“, dvoudílný cyklus „Dukla - krev a mýtus“ a třídílný „Stínoví vojáci“. Za svou dokumentární práci získal také ocenění - televizního Trilobita, Pierota i ocenění na olomouckém Academia filmu. Na počátku devadesátých let stál mimo jiné také ve vedení organizačního výboru B16 a pomáhal vydatně festivalu v jeho transformaci a novému profilu.

Je to již čtrnáct let, kdy je v návaznosti na mezinárodní filmový festival nekomerčních krátkých hraných filmů Brněnská šestnáctka udělována Cena P. Hviždě. Udělování této ceny si získalo vážnost mezi autory domácími i v zahraničí. Sdružení se ve svém rozhodování orientuje na podporu mladých tvůrců, a to jak brněnských a českých amatérů, tak i tvůrců zahraničních. Rozhodování úzce souvisí s koncepcí Sdružení podporovat mladou a alternativní filmovou tvorbu, někdy jsou tato rozhodnutí vnímána jako kontroverzní. Stává se totiž, že tvoří jistou protiváhu k verdiktům konzervativně orientovaných porot a usilují o obrácení pozornosti na díla, která právě mezi klasickými díly zůstávají nezaslouženě stranou pozornosti. Rozhodnutí o udělení Ceny Petra Hviždě zůstává důsledně odděleno od rozhodnutí mezinárodní poroty a plně v rukou Sdružení pro Brněnskou šestnáctku. Výhodou je i sku-

tečnost, že autoři ve většině případů byli na B16 osobně přítomni.

Zdá se, že taková rozhodnutí působí motivačně na mladé autory, kteří tvoří na B16 cca 90 % zázemí, které rozšiřujeme navíc pořádáním vlastního Malého filmového festivalu mladé tvorby, kterému předcházelo několik ročníků Školy krátkého (hraného) filmu pro děti a mládež.

V letech 2005 - 2010 byla také pořádána dramaturgická dílna s projekcí a rozbory výběru z nepříjatých filmů, přihlášených na B16, které byly vytvořeny slibnými talenty, stojícími na počátku své filmové tvorby. Tento typ rozborové práce s autory jsme přesunuli k Malému filmovému festivalu mladé tvorby.

V roce 2001 byla Cena Petra Hviždě udělena poprvé.

2001: Cena byla udělena filmu **See No Evil** (Nevidíš zlo), řeckého autora **Ariho Bafalouky**. Film byl výborně technicky zpracován, vynikal citlivým vedením dětské herečky. Film rozvíjí závažné téma z dětské psychologie; děvčátko je na procházce v parku s dědečkem, dědeček tiše umírá, holčička z toho nic nechápe a pokračuje v započaté hře. Dítě je zasaženo nečekaným vývojem událostí, s nimiž se setkává poprvé, vlastně nic z toho nechápe, ale nutně se musí se skutečností, svou náhlou samotou, nějak vyrovnat.

2002: Cena byla udělena filmu **Dole u splavů** autora **Kamila Polácha**. Film využívá kombinace filmového pásu a videotechniky až do experimentální formy, v psycho-

logické rovině velmi úspornými, ale přesto působivými prostředky rozpracovává téma války.

2003: Cena Petra Hviždě byla udělena filmu **De Intrede** (Vstup) belgického autora **Pietera De Buysser**.

Soutěž měla vysokou a vzácně vyrovnanou úroveň, proto byla vedle hlavní ceny P. Hviždě navržena ještě zvláštní uznání Sdružení pro B16, a to filmům: **Incognito** (Izrael) dvojice autorů **Oren Zaslavsky** a **Yosi Artzi** a německému filmu **Hinh Bong – Stín** režiséra **Robina von Hardenberg** z Deutsche Film and Fernsehen Akademie v Berlíně.

Ve všech případech šlo o filmy v dokonalém technickém provedení, natáčené klasickou filmovou technikou, nicméně velmi alternativní a nápadité, jak v uchopení témat, reflektujících současný stav společnosti, v níž jedinec těžce zápolí s prostředím a vztahy; v kontrastu se snahou "být dobrý", jak je řečeno například ve filmu **De Intrede** a přitom se tzv. neznečistit.

Film **Incognito** analyzuje osamocení člověka v jakémsi bludném kruhu vlastního svědomí v konfrontaci se skutečností, že nabízená i poskytnutá pomoc vlastně nemusí nutně být pomocí a často se zvrátí naopak ve zlo. Poslední film **Hinh Bong** těží z vietnamského příběhu rozloučených mladých manželů, líčí osamělost mladé matky s dítětem a její snahu připravit dítě na další společný život s tatínkem. To vše v kontrastu s psychologickými důsledky války na mysl otce a s neodvolatelným tragickým koncem příběhu po otcově návratu z války. Témata všech těchto filmů jsou zpracována v psychologické rovině velmi úspornými a působivými prostředky, s využitím nadstandard-

ního výtvarného vidění a vynikající a čisté kameramanské práce a neokázalé režie.

2004: Cena Petra Hviždě byla udělena filmu **Little Fair Maid**, norských autorů **Gunleik Groven** a **Eskil Rønningsbakke**. Tvrďšími formálními i obrazovými filmařskými prostředky se autoři snaží vyrovnat s tématem zobrazování a vyjadřování násilí ve filmu.

Vedle Ceny Petra Hviždě bylo uděleno ještě zvláštní uznání Sdružení pro B16 za poetiku filmu **Mistika tis polis**, mladé řecké filmařky **Eleny Dimitrakopoulou**. Mladá fotografka prochází městem a jejím pohledem se různá míst a zákoutí se proměňují v přirozené městské galerie.

2005: Cena Petra Hviždě byla udělena filmu **Faidra Fragment Jakuba Šmída**. Černobílý, čistě nasnímaný, ale velmi expresivní snímek beze slov, prokládaný filozofujícími texty, vyjadřoval výborně vnitřní pocity mladých a kromě toho i formálně naznačil jednu z možných cest alternativního filmu.

Vedle Ceny Petra Hviždě byla s ohledem na vysokou a vyrovnanou úroveň celého souboru soutěžních filmů udělena ještě zvláštní uznání Sdružení pro B16, a to snímku **Les pieds dans le vide** - Holka nanicovatá, filmu opět velmi úsporně a přitom poeticky vyjadřujícímu někdy bezcílné bloudění mladých, svět, v němž jsou skutečné city jen naznačeny. Autorem filmu je Kanadčan **Pierre Daudelin**, který se pokusil vtisknout svému filmu pečeť svých otcovských obav o svou dceru. Druhé zvláštní uznání bylo uděleno slovinské autorce studující FAMU

v Praze **Urše Žgank**, která měla v soutěži dva pozoruhodné filmy: **Chuť života** (s vynikajícím hereckým výkonem Miroslava Moravce a velmi expresivní kamerou, vše na velmi tvrdé téma, pojaté v duchu velmi černého humoru) a **Anomálie v 3/8 taktu** (černobílý, opět velmi citově vypjatý film ze života dvou sester, podtržený vynikajícím hudebním doprovodem violoncella).

2006: V tomto roce věnovalo Sdružení pro B16 nejvyšší ocenění maďarskému snímku **Szupermosás** - Supermyčka **Zoltána Gergelyho**, filmu řemeslně zvládnutému s hlubokým psychologickým ponorem a výbornými hereckými výkony dvou hlavních protagonistů, vše podtrženo kvalitní kamerou. Sdružení ocenilo také hlavní ideu filmu s morálním poselstvím - nelze vstoupit do kontaktu se zločinem, se špínou a zůstat neposkvřněn.

Čestné uznání bylo uděleno filmu irského autora **Martina McGagha Charlie Scuro**, jdoucímu cestou filmové alternativy, využívajícímu materiálu natočeného již před deseti lety, postupně prokomponovaného dalšími záběry, natočenými v posledním roce a vytvářející přitom jednotný kompaktní materiál příběhu mladého člověka, hledajícího sebe sama prostřednictvím konfrontací se vzpomínkami na své dětství.

2007: Cena byla udělena po formální stránce klasicky zpracovanému filmu slovenské autorky **Marty Ferencové V tesnej blízkosti** a obdobně bylo uděleno i čestné uznání již alternativnějšímu dílu **E III** mladých brněnských autorek **Evy Klocové** a **Zuzany Nesrstové**. Obě díla jsou velmi

dobře technicky a formálně zpracovaná a navíc jsou obsahově nejen mimořádně dobrá, ale též se silným myšlenkovým poselstvím a emocionálně působivým sdělením.

2008: Vítězem tohoto ročníku soutěže o Cenu Petra Hviždě se stal citlivě natočený iránský snímek **Boomrang** - Bumerang režiséra **Dairishe Gharibzadeha**. Obrazově střídavý a citovou výpovědí velmi důrazný film o bezručním chlapci lovícím na břehu moře rybu k obživě. Kromě hlavní ceny byla udělena čestná uznání Sdružení pro B16. První z nich bylo přičteno snímku **Bruder, Bruder** - Bratr, bratr německého studenta **Larse Kreysiga**, velmi aktuálně vypovídajícím o posedlosti natáčením u mladých lidí a dětí, posedlosti, vedoucí k nebezpečným situacím. Výtvarně zajímavý a kultivovaně natočený byl další oceněný film, tentokrát z ČR. Je jím **Alzheimerův labyrint Tomáše Polenského**, mapující subjektivní stavy osoby postižené Alzheimerovou nemocí. Temným labyrintem se spoustou chodeb a místností proplouvá na loďce stará žena. Na cestu si svítí lucernou a všechny její myšlenky se upínají k domovu. V labyrintu však ožívají ženiny vzpomínky a mísí se s přítomností. Žena se tak stává vězněm nekonečného labyrintu, aniž si to sama uvědomuje.

2009: Cena byla udělena filmu brněnských autorů - **Martin Láník** a skupina **Foxymon** za film **Bude z Vás jiný člověk**. Vedle této hlavní ceny byla udělena 4 zvláštní uznání filmům: **Unterwegs mit dem Tod** rakouského amatéra **Ericha Steinera**, **Tanavob** Iránce **Mehdi Fard Ghaderiho**, **The Guitar** finského studenta **Tuoma**

Savolainen a **Jako by se mě dotkla jakási předzvěst smrti** českého amatéra **Vladimíra Frančeho** (film vznikl v česko-portugalské koprodukcii). Všechny tyto filmy představovaly nové tvůrčí cesty v amatérské a studentské filmové tvorbě, jak po stránce obsahové, tak formální.

Film brněnských autorů *Bude z Vás jiný člověk* vynalézavě zpracovává klasickou literární předlohu formou vyprávěného hraného filmu, výchozí situací je skutečnost, jak jedno náhodné setkání může změnit život v noční můru.

Ve filmu *Unterwegs mit dem Tod* spisovatel Emanuel čelí smrti. Nebojuje proti osudu, naopak realitu ochotně přijímá, smrt v podobě staré ženy ho bere na snovou pouť.

Film je velmi obrazový a výtvarný.

Tanavob je film formálně překvapivý, natočený v jediném záběru: příhoda z vlaku, nahlížená z několika pohledů v jakési časové smyčce.

The Guitar - Příběh chudého pouličního hudebníka a jeho nemocného psa – nezbyvá mu než rozhodovat, co je to nejcennější v jeho životě.

Jako by se mě dotkla jakási předzvěst smrti je velmi ambiciózní snímek, obrazově nápaditá lyrická báseň, podobností několika fragmentů textů Fernanda Pessoa.

2010: *Cenu Petra Hviždě*, určenou mladým nadějným tvůrcům, udělanou Sdružením pro B16 a alternativní film, získal politicky a humanisticky laděný film z časů nedávné gruzínské vzpoury **Aprilis Suskhi - The April Chill** – Dubnové ochlazení autora **Tornike Bziava** (Gruzie). Film obratně využívá působivého kontrastu postav - sovětského vojáka a mladého gruzínského tanečníka.

Silný protiválečný film o probuzení lidského instinktu v útočnickovi. Film se vztahuje k ránu 9. dubna 1989, kdy sovětské jednotky tvrdě potlačily mírovou demonstraci v Tbilisi.

Čestná uznání Sdružení pro B 16 získal politicky laděný polodokumentární turecký snímek **Deng – Voices – Hlasy** nezávislého režiséra **Filize İşıka Buluta**. Rodina žije poblíž věznice. Každý týden přicházejí návštěvníci vězňů. Někdo čeká venku a jiní se rovnou hrnou do domu. Zelalova rodina je zoufalá, z věznice slyší výkřiky a nářky. I pro ně se stává jejich domov vězením.

Český amatérský film **Andělé na kolejích** královéhradeckého autora Ondřeje Hejny byl oceněn jako významný amatérský počín – autor úspěšně zpracoval téma z 2. světové války se zakomponováním osudovosti tělesného postižení jednoho z dětských herců – filmový počín v amatérských podmínkách nebývalý.

2011: K ocenění, tentokrát jen jedinému, byl vybrán film švédského autora **Erika Rosenlunda Sud/Out of Erasers** – černobílý snímek stylizovaný do cca 30.-40. let 20. století, alternativně spojující hraný a kreslený film, vykreslující temný obraz katastroficky mizejícího světa, kde záchrana světa může být realizována jen na základě sebeobětování jedinice. I tentokrát se podařilo naplnit poslání ceny, ohodnotit nejlepší snímek z alternativněji laděných filmů, usilující o zásadní myšlenkovou výpověď novátorským výběrem formálních filmových prostředků.

2012: Cena Petra Hviždě, určená mladým nadějným tvůrcům, udělovaná Sdružením pro B16 a alternativní film, připadla filmu **Alba** autora *Isaka Ferrize* (Španělsko). Dále byla udělena zvláštní uznání filmům **The Metamorphosis - Byeon-shin** autora *Ki-nam Yun* (Jižní Korea) a **Nazi Goreng** od *Nathana Nilla* (Německo).

Alba je příběh Alexe a Anny. Příběh dvou způsobů, jak se vyrovnat s bolestí. Probíhá tu zoufalý boj, jak napravit škody, aby se jejich životy vrátily do původního stavu, pokud jim to však vina umožní.

Ve filmu The Metamorphosis rodina setrvává u smrtelného lože Agnes, kde se setkává se Simonem, který se vrací k rodině po 16 letech. Dostává se mu chladného přijetí.

Nazi Goreng - Svět mladého neonacisty Jana byl trochu omezený, ale stabilní. Alespoň do té doby než při útěku před policií neskončil v prostředí asijského striptýzového klubu a nezažil tam okamžik, který otrásl jeho světem.

2013: Cena připadla filmu **Mirror Narration of Simple Stories** autora *Mehdi Fard Ghaderi* z Iránu.

Jednoduché příběhy reálného života jsou tu formálně velmi zajímavým způsobem vyprávěny; postupně, záběry, realizovanými prostřednictvím různých zrcátek, zrcadel a zrcadlení v plochách, aby se posléze jako mozaika poskládaly v jednotlivé krátké události. Starý muž a stará žena. Chlapec a dívka. Chlapec krade auto. Starý muž a stará žena oslavují své výročí. ... Několik příběhů se navzájem v sobě zrcadlí... Tento autor nebyl na B16 poprvé, Cenu Petra Hviždě získal poprvé již v roce 2009, jeho reži-

sérská práce se vyznačuje skutečně zajímavým a vyzrálým experimentováním s filmovými formami, aniž by se tyto jeho experimenty stávaly formální exhibicí, naopak ozvláštňují jeho krátké filmy novátorskými postupy.

31. 8. 2014

2014: U příležitosti 55. ročníku B16 získal Cenu Petra Hviždě film **The Chicken – Slepice** chorvatské autorky **Uny Gunjak**.

Selma slaví šesté narozeniny a tatínek jí jako dárek posílá slepici. A zatímco se Selma těší z nového mazlíčka, maminka se chystá připravit Selmě k narozeninám chutnou a zdravou polévku. Příběh se odehrává ve válečném Sarajevu v roce 1993.

Velmi působivý prostý lidský příběh z války, výborný dětský herecký výkon.

Čestné uznání bylo uděleno německému protiválečnému filmu **Komm und Spiel - Jdi a hraj si** režisérky **Darii Belove**. Ruský chlapec v Berlíně si hraje s dřevěnou pistolí a stále více se ponořuje do města poznamenaného válkou. Rozdíly mezi hrou a skutečností se stírají, tehdy a teď existuje současně. Pocta sovětským filmům ve stylu Iva-nova dětství a Jdi a dívej se. Ve filmu dominuje opět vynikající dětský herecký výkon.

20. 10. 2014



B | R | N | O



MINISTERSTVO
KULTURY